

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område

(2001/C 270 E/23)

(EØS-relevant tekst)

KOM(2001) 257 endelig udg. — 2001/0111(COD)

(Forelagt af Kommissionen den 29. juni 2001)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 12, 18, 40, 44 og 52,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I de fælles bestemmelser i afsnit I i traktaten om Den Europæiske Union opstilles det bl.a. som Unionens mål »at styrke beskyttelsen af medlemsstaternes statsborgeres rettigheder og interesser gennem indførelsen af et unionsborgerskab«.
- (2) Den frie bevægelighed for personer er en af de grundlæggende friheder i det indre marked, der i medfør af EF-traktatens artikel 14, stk. 2, indebærer et område uden indre grænser, hvor denne frihed sikres med traktatens bestemmelser.
- (3) Ved EF-traktatens artikel 17 og 18 indføres et unionsborgerskab, og der gives unionsborgerne en primær og individuel ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område.
- (4) Styrkelsen af mobiliteten for studerende, forskere, uddannelsessøgende, volontører og undervisere er en af Den Europæiske Unions politiske prioriteter,
- (5) For at lette udøvelsen af denne ret er det nødvendigt i overensstemmelse med traktatens artikel 18, stk. 2, at revurdere den sektoropdelte og fragmentariske tilgang til retten til fri bevægelighed og ophold efter Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet ⁽¹⁾,
- (6) For at unionsborgerne kan udøve deres ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område på betingelser, der sikrer frihed og værdighed, kræver det, at denne ret indrømmes familiemedlemmer uanset nationalitet. Definitionen af familiemedlemmer bør udvides og standardiseres for alle personer, der er omfattet af opholdsretten.
- (7) Det er nødvendigt klart at definere formaliteter og kontrolforanstaltninger i forbindelse med unionsborgeres frie bevægelighed på medlemsstaternes område. Det er ligeledes nødvendigt gennem en sidestilling af opholdstilladelse og visum til kortvarigt ophold at lette den frie bevægelighed for familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, og som er omfattet af visumpligten efter Rådets forordning (EF) nr. 539/2001 af 15. marts 2001 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav ⁽²⁾.
- (8) For at tage højde for de nye former for mobilitet, arbejde og livsstil med mindre tilknytning til ét sted bør unionsborgeres ophold på under seks måneder ikke kræve andre formaliteter end besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas.

⁽¹⁾ Den danske specialudgave, første serie 68 (II), s. 467. Forordningen er senest ændret ved forordning (EØF) nr. 2434/92 (EFT L 245 af 26.8.1992, s. 1).

⁽²⁾ Den danske specialudgave, første serie 68 (II), s. 477. Direktivet er senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse fra 1994.

⁽³⁾ EFT L 172 af 28.6.1973, s. 14.

⁽⁴⁾ EFT L 180 af 13.7.1990, s. 26.

⁽⁵⁾ EFT L 180 af 13.7.1990, s. 28.

⁽⁶⁾ EFT L 317 af 18.12.1993, s. 59.

⁽⁷⁾ EFT L 81 af 21.3.2001, s. 1.

- (9) Det bør imidlertid undgås, at personer, der er omfattet af retten til fri bevægelighed, bliver en urimelig byrde for værtslandets offentlige finanser i den første opholdsperiode. Der vil derfor blive indført en ordning, der betyder, at unionsborgeres udøvelse af retten til ophold af mere end seks måneders varighed er betinget af, at de har erhvervsmæssig beskæftigelse, eller for de personer, der ikke har erhvervsmæssig beskæftigelse, at de har adgang til tilstrækkelige midler og er omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i værtslandet for dem selv og familiemedlemmerne, eller at de er studerende, der følger en erhvervsuddannelse i værtslandet, eller at de er familiemedlemmer til en unionsborger, der opfylder en af disse betingelser.
- (10) Unionsborgeres grundlæggende og personlige ret til at tage ophold i en anden medlemsstat kræver ikke udstedelse af en opholdstilladelse. Forpligtelsen til at besidde en opholdstilladelse bør derfor begrænses til behørigt begrundede situationer, navnlig de familiemedlemmer til en unionsborger, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, og ophold på mere end seks måneder.
- (11) For ophold af over seks måneders varighed vil unionsborgerens registrering hos de kompetente myndigheder på bopælsstedet, ledsaget af et særligt bevis sammen med besiddelse af et gyldigt identitetskort fra hjemlandet eller et gyldigt pas, være en tilstrækkelig og rimelig foranstaltning, der svarer til værtslandets ønske om at have kendskab til befolkningsbevægelserne i landet.
- (12) De dokumenter, som myndighederne kræver for at udstede et bevis eller en opholdstilladelse, skal være klart definerede for at undgå forskellig administrativ praksis eller forskellige fortolkninger, der kan udgøre en urimelig hindring for unionsborgeres og familiemedlemmers udøvelse af opholdsretten.
- (13) Familiemedlemmer skal ligeledes sikres retsbeskyttelse i tilfælde af unionsborgerens død eller opløsning af ægteskab. Af hensyn til familielivet og den menneskelige værdighed og på visse betingelser for at undgå misbrug er det derfor nødvendigt at træffe foranstaltninger for at sikre, at de berørte personer i sådanne tilfælde bevarer deres opholdsret.
- (14) Indførelse af en permanent opholdstilladelse for unionsborgere, der har valgt at tage varigt ophold i en medlemsstat, styrker fornemmelsen af at være unionsborger og er en afgørende faktor for at fremme den sociale samhørighed, der er et af Fællesskabets grundlæggende mål. Unionsborgere bør derfor efter fire års regelmæssigt og uafbrudt ophold sikres en permanent opholdsret.
- (15) Man bør imidlertid bevare visse særlige fordele for unionsborgere, der er lønmodtagere eller selvstændige, og som udgør erhvervede rettigheder efter Kommissionens forordning (EØF) nr. 1251/70 af 29. juni 1970 om arbejdstageres ret til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér ⁽¹⁾ og Rådets direktiv 75/34/EØF af 17. december 1974 om retten til at blive boende på en anden medlemsstats område efter at have været lønmodtager eller have udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed ⁽²⁾.
- (16) Når unionsborgere anvender deres permanente opholdsret, betyder det, at denne ret udvides til også at omfatte familiemedlemmer. Hvis en unionsborger, der har været lønmodtager eller udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed, afgår ved døden i løbet af sit arbejdsliv, før den pågældende har erhvervet en permanent opholdsret, skal familiemedlemmerne ligeledes have ret til at erhverve en permanent opholdsret på særlige betingelser.
- (17) For at den permanente opholdsret kan blive et egentligt middel til integration i samfundet i det værtsland, hvor unionsborgeren er bosat, er denne ret ikke underkastet særlige betingelser, og den sikrer fuldstændig samme behandling som medlemsstatens egne statsborgere og en maksimal beskyttelse mod udvisning.
- (18) Erhvervelse af en permanent opholdsret giver derfor unionsborgere og deres familiemedlemmer yderligere rettigheder og en øget beskyttelse. Denne ret bør derfor fastslås ved udstedelse af en tidsubegrænset opholdstilladelse.
- (19) Ifølge princippet om ikke-diskriminering skal unionsborgere og deres familiemedlemmer behandles på samme måde som medlemsstaternes egne statsborgere på de områder, der er dækket af traktaten. Før der imidlertid indrømmes en permanent opholdsret, skal værtslandet tage stilling til, om det har til hensigt at lade de personer, der ikke har erhvervsmæssig beskæftigelse, være omfattet af det sociale system og sygesikring, og om det vil yde studiestøtte til unionsborgere, der tager ophold på dets område for at studere.
- (20) Traktatens artikel 39, stk. 3, artikel 46, stk. 1, og artikel 55 fastsætter begrænsninger for udøvelsen af retten til fri bevægelighed af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed. Ved Rådets direktiv 64/221/EØF ⁽³⁾ samordnes de særlige foranstaltninger, som gælder for udlændinge med hensyn til indrejse og ophold, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed.
- (21) På baggrund af EF-Domstolens retspraksis og den grundlæggende ret til fri bevægelighed er det nødvendigt at præcisere de betingelser og proceduremæssige regler, ifølge hvilke der kan træffes en beslutning om afvisning af indrejse eller udsendelse af unionsborgere og familiemedlemmer.

⁽¹⁾ EFT L 142 af 30.6.1970, s. 24.

⁽²⁾ EFT L 14 af 20.1.1975, s. 10.

⁽³⁾ Den danske specialudgave, første serie (63-64), s. 109. (EFT 56 af 4.4.1964, s. 850). Direktivet er senest ændret ved direktiv 75/35/EØF (EFT L 14 af 20.1.1975, s. 14).

- (22) Udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed er en radikal foranstaltning, der kan medføre store vanskeligheder for de personer, der har anvendt de rettigheder og friheder, der følger af traktaten, og som virkelig er integreret i værtslandet. Det er derfor nødvendigt at begrænse omfanget af sådanne foranstaltninger og tage højde for den pågældende persons integration og forbyde udsendelse af unionsborgere og familiemedlemmer, der har opnået permanent opholdsret, og af mindreårige familiemedlemmer.
- (23) Det er ligeledes nødvendigt at fastlægge reglerne for den administrative procedure for at sikre et højt beskyttelsesniveau for unionsborgere og deres familiemedlemmer i tilfælde af afvisning af indrejse og ophold i en anden medlemsstat og samtidig sikre overholdelse af princippet om, at administrative foranstaltninger skal ledsages af en tilstrækkelig begrundelse.
- (24) Unionsborgere og deres familiemedlemmer skal under alle omstændigheder have mulighed for domstolsprøvelse i tilfælde af afvisning af indrejse og ophold i en anden medlemsstat, og de må ikke diskrimineres i forhold til medlemsstatens egne statsborgere hvad angår betingelserne for indgivelse af klage og procedureforløb.
- (25) I overensstemmelse med EF-Domstolens retspraksis skal det understreges, at unionsborgere og familiemedlemmer, der har været genstand for en afgørelse om udsendelse, har ret til at indgive ny ansøgning efter udløbet af en rimelig frist, der højst kan være på to år.
- (26) På grund af de nye betingelser, der fastsættes i dette direktiv, for udøvelse af retten til fri bevægelighed er det nødvendigt at ophæve eller fjerne de bestemmelser, der er i modstrid med dette direktiv, samtidig med at nationale regler, der er mere gunstige, kan finde anvendelse.
- (27) I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som bl.a. bekræftes ved Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Område

I dette direktiv fastslås:

- a) betingelserne for udøvelse af retten til fri bevægelighed og ophold for unionsborgere og deres familiemedlemmer
- b) unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til permanent ophold i medlemsstaterne

- c) begrænsningerne for udøvelse af disse rettigheder ud fra hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »Unionsborger«: enhver person, der er statsborger i en medlemsstat.
- 2) »Familiemedlem«:
 - a) ægtefælle
 - b) ugift partner, hvis lovgivningen i værtslandet sidestiller ugifte par med gifte par og under overholdelse af betingelserne i denne lovgivning
 - c) egne direkte efterkommere eller efterkommere af ægtefælle eller ugift partner ifølge litra b)
 - d) egne slægtninge i opstigende linje og ægtefællens eller den ugifte partners slægtninge i opstigende linje ifølge litra b).
- 3) »Værtsland«: den medlemsstat, hvortil unionsborgeren rejser med henblik på at udøve retten til fri bevægelighed og ophold.

Artikel 3

Omfattede personer

1. Dette direktiv finder anvendelse på enhver unionsborger, der rejser til eller tager ophold i en anden medlemsstat end den, hvor vedkommende er statsborger, samt familiemedlemmer, således som defineret i artikel 2, nr. 2, uanset nationalitet, der ledsager unionsborgeren eller slutter sig til denne.

2. Medlemsstaterne skal lette indrejse og ophold for alle andre familiemedlemmer, der ikke er omfattet af bestemmelserne i artikel 2, nr. 2, hvis disse i hjemlandet forsørges eller hører til den unionsborgers husstand, der er hovedindehaveren af retten til ophold, uden at det berører disse personers personlige ret til fri bevægelighed og ophold.

Artikel 4

Ikke-forskelsbehandling

Medlemsstaterne iværksætter bestemmelserne i dette direktiv uden forskelsbehandling på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering.

KAPITEL II

RETEN TIL AT FÆRDES OG TAGE OPHOLD PÅ IND TIL SEKS MÅNEDER

Artikel 5

Ret til udrejse

1. Enhver unionsborger har ret til at forlade en medlemsstats område for at rejse til en anden medlemsstat, hvis vedkommende er i besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas.

Familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, har samme ret som den unionsborger, som de ledsager eller slutter sig til.

2. Personer, der er omfattet af bestemmelserne i stk. 1, kan ikke pålægges visumpligt eller en lignende forpligtelse ved udrejse.

3. Medlemsstaterne udsteder og fornyr til deres borgere identitetskort eller pas, der udtrykkeligt angiver statsborgerskab.

4. Pas skal mindst være gyldige i alle Den Europæiske Unions medlemsstater og i de direkte transitlande mellem disse. Når lovgivningen i en medlemsstat ikke foreskriver udstedelse af identitetskort, skal gyldigheden af pas ved udstedelse eller fornyelse være på mindst fem år.

Artikel 6

Ret til indrejse og ophold på indtil seks måneder

1. Medlemsstaterne tillader, at unionsborgere og deres familiemedlemmer uanset nationalitet har ret til at indrejse på deres område, hvis de er i besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas.

Der kan ikke over for unionsborgere stilles krav om indrejsevisum eller indføres lignende forpligtelser.

2. Familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, kan kun pålægges pligt til at være i besiddelse af et visum til kortvarigt ophold i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 539/2001. Besiddelse af en gyldig opholdstilladelse udstedt af en medlemsstat kan sidestilles med et visum.

Medlemsstaterne bistår disse personer med henblik på at få de nødvendige visa. Disse visa er gratis.

3. Værtslandet påstempler ikke indrejse eller udrejse i pas, der tilhører et familiemedlem, der ikke er statsborger i en medlemsstat, hvis den pågældende person er i besiddelse af en opholdstilladelse.

4. Når unionsborgeren eller familiemedlemmet ikke besidder de krævede rejsedokumenter eller eventuelt de nødvendige visa, bistår den omhandlede medlemsstat disse personer med at opnå eller fremskaffe de nødvendige dokumenter, eller få bekræftet eller på anden måde bevist, at de er omfattet af retten til bevægelighed, før personerne afvises.

5. Unionsborgeres ret til at rejse ind på en medlemsstats område omfatter retten til at tage ophold i en periode på højst seks måneder, hvis de medbringer et gyldigt identitetskort eller pas. Den pågældende medlemsstat kan kun pålægge den pågældende person at anmelde sin tilstedeværelse på området inden for en frist på mindst femten dage. Misligholdelse af denne forpligtelse kan gøres til genstand for sanktioner, der er ikke-diskriminerende og står i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

6. Bestemmelserne i stk. 5 finder ligeledes anvendelse på familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, og som ledsager eller slutter sig til en unionsborger. Hvis sidstnævnte imidlertid er omfattet af en visumforpligtelse, skal de i overensstemmelse med artikel 9 søge om opholdstilladelse, før visumet udløber.

KAPITEL III

RET TIL OPHOLD AF MERE END SEKS MÅNEDERS VARIGHED

Artikel 7

Betingelser for udøvelse af denne ret

1. Enhver unionsborger har ret til at opholde sig på en anden medlemsstats område i mere end seks måneder:

- a) hvis den pågældende person har erhvervsmaessig beskæftigelse som arbejdstager eller selvstændig, eller
- b) hvis den pågældende person råder over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for værtslandets sociale system, og er omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i værtslandet, eller
- c) hvis den pågældende person er studerende og følger en erhvervsuddannelse, eller
- d) hvis den pågældende person er familiemedlem til en unionsborger, der opfylder betingelserne i litra a), b) eller c).

2. Opholdsretten omfatter også familiemedlemmer til unionsborgere, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, når familiemedlemmerne ledsager eller slutter sig til unionsborgeren i værtslandet, forudsat at unionsborgeren opfylder betingelserne i stk. 1, litra a), b) eller c).

Artikel 8

Administrative formaliteter for unionsborgere

1. For ophold af mere end seks måneders varighed kan værtslandet kræve, at unionsborgere lader sig registrere hos de kompetente myndigheder.

2. Fristen for registrering skal være på mindst seks måneder fra ankomstdatoen. Opholdsretten fastslås ved en umiddelbar udstedelse af et bevis for registrering, hvorpå den registrerede persons navn og adresse samt dato for registrering anføres. Misligholdelse af forpligtelsen til at lade sig registrere kan gøres til genstand for sanktioner, der er ikke-diskriminerende, og som står i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

3. Med henblik på udstedelse af beviset for registrering kan medlemsstaterne udelukkende anmode unionsborgere i en af de situationer, der omhandles i artikel 7, stk. 1, litra a) og b), om at forevise et gyldigt identitetskort eller pas og ved en erklæring eller på tilsvarende måde efter de pågældende personers eget valg godtgøre, at de opfylder betingelserne i artikel 7, stk. 1, litra a) eller b).

4. Med henblik på udstedelse af et bevis for registrering kan medlemsstaterne udelukkende anmode unionsborgere i den situation, der omhandles i artikel 7, stk. 1, litra c), om at forevise et gyldigt identitetskort eller pas og et bevis for at være tilmeldt en godkendt uddannelsesinstitution med henblik på som hovedaktivitet at følge en erhvervsuddannelse, samt ved en erklæring eller på tilsvarende måde efter eget valg godtgøre, at de råder over tilstrækkelige midler, så hverken de selv eller deres familiemedlemmer bliver en byrde for værtslandets sociale system under opholdet samt at der er omfattet af en sygeforsikring, der dækker alle risici i værtslandet.

5. Medlemsstaterne fastsætter ikke det beløb, som de anser for tilstrækkelige midler.

6. Med henblik på udstedelse af en attest for registrering til unionsborgeres familiemedlemmer, der er statsborgere i en medlemsstat, kan medlemsstaterne kræve følgende dokumenter:

- a) et gyldigt identitetskort eller pas
- b) et dokument, der viser den familiemæssige tilknytning
- c) eventuelt bevis for registrering for den unionsborger, de ledsager eller slutter sig til
- d) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra b), bevis for, at de dér nævnte betingelser er opfyldt

e) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2, et dokument udstedt af den kompetente myndighed i hjemlandet, der attesterer, at de forsørges af unionsborgeren, eller at de hørte til dennes husstand i hjemlandet.

7. Medlemsstaterne skal i nedenstående tilfælde udstede et bevis for registrering til arbejdstagere, der ikke længere arbejder som lønmodtagere eller selvstændige:

- a) hvis den pågældende person er midlertidigt uarbejdsdygtig som følge af en sygdom eller en ulykke
- b) hvis den pågældende person er uforskyldt arbejdsløs, og dette er behørigt konstateret, og personen melder sig til arbejdsformidlingen for at få arbejde
- c) hvis den pågældende person er uforskyldt arbejdsløs efter udløbet af en ansættelseskontrakt af mindre end et års varighed, og personen melder sig til arbejdsformidlingen for at få arbejde. I det tilfælde kan vedkommende bevare sin status som arbejdstager i en periode, der mindst skal være på seks måneder. Hvis den pågældende person har erhvervet ret til arbejdsløshedsunderstøttelse, vil vedkommende bevare denne ret, indtil den udløber
- d) hvis den pågældende person påbegynder en erhvervsuddannelse. Medmindre personen uforskyldt er arbejdsløs, kan status som arbejdstager kun bevares, hvis der er en forbindelse mellem den tidligere erhvervmæssige beskæftigelse og den omhandlede uddannelse.

Artikel 9

Administrative formaliteter for familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat

1. Medlemsstaterne udsteder opholdstilladelse til familiemedlemmer til unionsborgere, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, når opholdet forventes at blive af mere end seks måneders varighed.

2. Fristen for at ansøge om opholdstilladelse skal være på mindst seks måneder fra ankomstdatoen. Familiemedlemmer, der er omfattet af visumpligten, skal imidlertid ansøge om opholdstilladelse, før visumet udløber.

3. Misligholdelse af forpligtelsen til at ansøge om opholdstilladelse kan gøres til genstand for sanktioner, der er ikke-diskriminerende, og som står i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

*Artikel 10***Udstedelse af opholdstilladelse**

1. Retten til ophold for familiemedlemmer til unionsborgere, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, fastslås ved udstedelse af dokumentet »opholdstilladelse for en unionsborgers familiemedlem« senest tre måneder efter indgivelse af ansøgning. Der udstedes straks gratis kvittering for indgivelse af ansøgning. Det skal fremgå af denne kvittering, at den pågældende person er familiemedlem til en unionsborger.

2. Med henblik på udstedelse af opholdstilladelse kræver medlemsstaterne forevisning af de dokumenter, der er nævnt i artikel 8, stk. 6.

*Artikel 11***Opholdstilladelsens gyldighed**

1. Den opholdstilladelse, der er nævnt i artikel 10, stk. 1, er gyldig i mindst fem år efter udstedelsen.

2. Afbrydelser i opholdet af en varighed på ikke over seks på hinanden følgende måneder og af længere varighed af særlige grunde, som f.eks. militærtjeneste, alvorlig sygdom, graviditet og barsel, studier eller erhvervsuddannelse, udstationering til en anden medlemsstats område eller et tredjeland, berører ikke opholdstilladelsens gyldighed.

*Artikel 12***Bevarelse af opholdsretten for familiemedlemmer i tilfælde af unionsborgerens død eller udrejse**

1. Uanset bestemmelserne i andet afsnit påvirker en unionsborgers død eller udrejse af værtslandet ikke opholdsretten for familiemedlemmer, der er statsborgere i en medlemsstat.

Før de pågældende personer opnår permanent opholdsret, skal de selv opfylde betingelserne i artikel 7, stk. 1, litra a), b), c) eller d).

2. Uanset bestemmelserne i andet afsnit mister familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, ikke deres opholdsret, hvis den unionsborger, de er knyttet til, afgår ved døden.

Før de pågældende personer opnår en permanent opholdsret, er deres ret til ophold betinget af, at de udøver en erhvervmæssig beskæftigelse som arbejdstagere eller selvstændige, eller at de har rådighed over tilstrækkelige midler til sig selv og deres familiemedlemmer, således at de ikke under opholdet bliver en byrde for værtslandets sociale system, ligesom de skal være omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i værtslandet, eller i værtslandet have

status som familiemedlem til en person, der opfylder disse betingelser.

De nævnte midler antages at være tilstrækkelige, når de overstiger det niveau for midler, der giver værtslandets egne statsborgere mulighed for at modtage social bistand. Når dette kriterium ikke kan finde anvendelse, anses ansøgerens midler for at være tilstrækkelige, når de mindst svarer til den laveste socialhjælp, der udbetales i værtslandet.

3. Hvis en unionsborger udrejser, mister unionsborgers børn, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, ikke deres opholdsret, hvis de er bosiddende i værtslandet og er tilmeldt en uddannelsesinstitution på sekundærniveau eller højere, før de har afsluttet deres studier.

*Artikel 13***Bevarelse af opholdsretten for familiemedlemmer i tilfælde af skilsmisse eller ophævelse af ægteskabet**

1. Uanset bestemmelserne i andet afsnit påvirker skilsmisse eller ophævelse af ægteskabet ikke opholdsretten for familiemedlemmer til unionsborgere, der er statsborgere i en medlemsstat.

Før de pågældende personer opnår en permanent opholdsret, skal de selv opfylde betingelserne i artikel 7, stk. 1, litra a), b), c) eller d).

2. Uanset bestemmelserne i andet afsnit betyder skilsmisse eller ophævelse af ægteskabet ikke, at familiemedlemmer til unionsborgere, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, mister deres opholdsret:

a) hvis ægteskabet indtil begyndelsen af proceduren til skilsmissen eller ophævelsen af ægteskabet har varet i mindst fem år, heraf mindst et år i værtslandet, eller

b) hvis forældremyndigheden til unionsborgerens børn er overdraget en ægtefælle, der ikke er statsborger i en medlemsstat, ifølge ægtefællernes ønske eller ved en retsafgørelse, eller

c) hvis der foreligger en særlig vanskelig situation.

Før de pågældende personer opnår en permanent opholdsret, er deres ret til ophold betinget af, at de har erhvervmæssig beskæftigelse som arbejdstagere eller selvstændige, eller at de har rådighed over tilstrækkelige midler til sig selv og deres familiemedlemmer, således at de ikke under opholdet bliver en byrde for værtslandet, ligesom de skal være omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i værtslandet, eller i værtslandet have status som familiemedlem til en person, der opfylder disse betingelser.

De tilstrækkelige midler, der er nævnt i andet afsnit, er de samme som i artikel 12, stk. 2, tredje afsnit.

KAPITEL IV

PERMANENT OPHOLDSRET

Afsnit I

Erhvervelse af permanent opholdsret

Artikel 14

Generelle regler for unionsborgere og familiemedlemmer

1. Unionsborgere, der lovligt har haft bopæl fire år i træk i værtslandet, har ret til at tage permanent ophold på dets område. Denne ret er ikke underlagt betingelserne i kapitel III.

2. Bestemmelserne i stk. 1 finder ligeledes anvendelse på familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, og som har boet sammen med unionsborgeren fire år i træk i værtslandet.

3. Når først der er opnået permanent opholdsret, fortabes denne ret kun ved fravær fra værtslandet i fire år i træk.

Artikel 15

Undtagelser for arbejdstagere, der ikke længere har erhvervmæssig beskæftigelse i værtslandet, og deres familiemedlemmer

1. Som en undtagelse fra bestemmelserne i artikel 14 skal medlemsstaterne give permanent opholdsret til følgende personer, selv om de ikke har haft fast bopæl i landet i fire år i træk:

a) arbejdstagere eller selvstændige, der, når de ophører med den erhvervmæssige beskæftigelse, har nået den alder, som er fastsat i den pågældende medlemsstats lovgivning for ret til alderspension, eller som ophører med at være lønmodtagere og går på førtidspension, når de mindst har været erhvervsaktive i de seneste tolv måneder og har haft fast bopæl i landet i mindst tre år i træk.

Hvis lovgivningen i den pågældende medlemsstat ikke giver visse kategorier af selvstændige ret til alderspension, betragtes aldersbetingelsen som opfyldt, når de pågældende personer er fyldt 60 år.

b) lønmodtagere eller selvstændige, der efter at have haft fast bopæl i den pågældende medlemsstat i mere end to år i træk, ophører med at være erhvervsaktive som følge af en permanent uarbejdsdygtighed.

Hvis denne uarbejdsdygtighed er en følge af en arbejdsulykke eller en erhvervs sygdom, der giver ret til en ydelse, der helt eller delvis betales af en statslig institution, stilles der ingen krav om opholdets varighed.

c) arbejdstagere eller selvstændige, der efter tre års erhvervsaktivitet og fast bopæl i en given medlemsstat, arbejder som lønmodtagere eller selvstændige i en anden medlemsstat og samtidig beholder deres bopæl i den første medlemsstat, som de pågældende personer i princippet vender tilbage til hver dag eller mindst en gang om ugen.

Med henblik på erhvervelse af rettighederne i første afsnit, litra a) og b), betragtes erhvervsaktivitet på den anden medlemsstats område som erlagt på opholdsmedlemsstatens område.

Perioder med uforskyldt arbejdsløshed behørigt bekræftet af den kompetente arbejdsformidling, eller perioder uden arbejde, som den pågældende person ikke har indflydelse på, og fravær fra arbejde eller ophør på grund af sygdom eller ulykke, betragtes som perioder med beskæftigelse.

2. Betingelserne vedrørende varigheden af ophold og beskæftigelse efter stk. 1, litra a), og betingelserne vedrørende opholdets varighed efter stk. 1, litra b), gælder ikke, hvis arbejdstagerens ægtefælle er statsborger i den pågældende medlemsstat eller har mistet sit statsborgerskab i den pågældende medlemsstat som følge af ægteskab med den pågældende person.

3. Familiemedlemmer til en arbejdstager eller selvstændig, der har erhvervet en permanent opholdsret efter stk. 1, har ligeledes uanset nationalitet en permanent opholdsret i værtslandet.

4. Hvis en arbejdstager afgår ved døden i løbet af sit arbejdsliv, før vedkommende har erhvervet en permanent opholdsret på værtslandets område efter stk. 1, har familiemedlemmer uanset nationalitet en permanent opholdsret i værtslandet, hvis:

a) arbejdstageren eller den selvstændige har haft fast bopæl i den pågældende medlemsstat i mindst et år på datoen for dødsfaldet, eller

b) dødsfaldet skyldes en arbejdsulykke eller en erhvervs sygdom, eller

c) den efterlevende ægtefælle har mistet sit statsborgerskab i den pågældende stat efter ægteskab med arbejdstageren.

Artikel 16

Erhvervelse af permanent opholdsret for visse familiedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat

Uanset bestemmelserne i artikel 15 vil familiedlemmer til unionsborgere som omhandlet i artikel 12, stk. 2, og artikel 13, stk. 2, der opfylder betingelserne i disse bestemmelser, opnå en permanent opholdsret efter at have haft fast bopæl i værtslandet i fire år i træk.

A f s n i t II

Administrative formaliteter

Artikel 17

Permanent opholdstilladelse

1. Medlemsstaterne udsteder en permanent opholdstilladelse til personer med permanent opholdsret inden for en frist på tre måneder efter indgivelse af ansøgning. Den permanente opholdstilladelse er tidsbegrænset. Den fornys automatisk hvert tiende år.

2. Fristen for indgivelse af ansøgning om permanent opholdstilladelse skal være på mindst to år fra erhvervelsen af denne ret. Familiedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, skal imidlertid indgive en sådan ansøgning, før deres første opholdstilladelse udløber.

Misligholdelse af forpligtelsen til at ansøge om opholdstilladelse kan gøres til genstand for sanktioner, der er ikke-diskriminerende, og som står i et rimeligt forhold til overtrædelsen.

3. Afbrydelser af opholdet, der ikke overskrider fire år, påvirker ikke den permanente opholdstilladelses gyldighed.

Artikel 18

Opholdets kontinuitet

1. Opholdets kontinuitet kan attesteres med ethvert bevismiddel, der anvendes i bopælslandet. Kontinuiteten berøres hverken af midlertidigt fravær, der ikke overstiger i alt seks måneder om året, eller længere fravær af væsentlige grunde, f.eks. på grund af aftjening af værnepligt, alvorlig sygdom, graviditet og barsel, færdiggørelse af en almen uddannelse eller en erhvervsuddannelse eller udstationering i en anden medlemsstat eller i et tredjeland.

2. Opholdets kontinuitet afbrydes af enhver lovligt truffet udsendelsesafgørelse, med mindre gennemførelsen af denne foranstaltning er gjort betinget eller udsættes.

KAPITEL V

FÆLLES BESTEMMELSER FOR OPHOLDSRET OG PERMANENT OPHOLDSRET

Artikel 19

Geografisk anvendelsesområde

Opholdsretten og den permanente opholdsret gælder på hele medlemsstatens område. Medlemsstaterne kan kun indføre geografiske begrænsninger for opholdsretten og den permanente opholdsret, hvis der også findes sådanne begrænsninger for medlemsstatens egne statsborgere.

Artikel 20

Tilknyttede rettigheder

Unionsborgeres familiedlemmer, som har opholdsret eller permanent opholdsret i en medlemsstat, har uanset nationalitet ret til at udøve erhvervmæssig beskæftigelse som lønmodtagere eller selvstændige.

Artikel 21

Ligebehandling

1. Traktatens bestemmelser anvendes uden forskelsbehandling på unionsborgere, der er bosat i værtslandet, og på medlemsstatens egne statsborgere.

Denne ret gælder også familiedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, men som har opholdsret eller permanent opholdsret.

2. Uden at det berører bestemmelserne i stk. 1 er værtslandet ikke forpligtet til, før de pågældende har erhvervet permanent opholdsret, at give andre personer end arbejdstagere eller selvstændige og deres familiedlemmer ret til sociale ydelser eller at yde studiestøtte til personer, der har opholdsret, og som opholder sig i den pågældende medlemsstat for at studere.

Artikel 22

Generelle bestemmelser om opholdsdokumenter

1. Besiddelse af et bevis for registrering, et bevis for indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse, en opholdstilladelse for familiedlemmer eller en permanent opholdstilladelse er under ingen omstændigheder en betingelse for udøvelse af erhvervmæssig beskæftigelse, indrømmelse af en ydelse eller en fordel eller en hvilken som helst anden administrativ foranstaltning.

2. De dokumenter, der er nævnt i stk. 1, udstedes gratis eller mod betaling af et beløb, der ikke er højere end de gebyrer og afgifter, som medlemsstatens egne statsborgere betaler for udstedelse af lignende dokumenter.

Artikel 23

De kompetente myndigheders kontrol

Medlemsstaterne kan kontrollere, om den forpligtelse, der eventuelt følger af national lov om altid at kunne forevise bevis for registrering eller opholdstilladelse, overholdes, hvis den samme forpligtelse gælder for den pågældende medlemsstats egne statsborgere med hensyn til fremvisning af identitetskort.

Hvis denne forpligtelse ikke overholdes, kan medlemsstaterne anvende de samme sanktioner som for medlemsstatens egne statsborgere, hvis disse ikke er i stand til at forevise et identitetskort.

Artikel 24

Proceduremæssige garantier

1. Uanset bestemmelserne i kapitel VI finder procedurerne efter artikel 28 og 29 tilsvarende anvendelse på alle afgørelser om udsendelse, som værtslandet måtte træffe vedrørende unionsborgere eller deres familiemedlemmer med begrundelse i andet end i den offentlige orden, sikkerhed og sundhed.

2. Værtslandet kan ikke lade den i stk. 1 omhandlede udsendelsesafgørelse ledsage af et indrejseforbud.

KAPITEL VI

BEGRÆNSNINGER I RETTEN TIL INDREJSE OG OPHOLD AF HENSYN TIL DEN OFFENTLIGE ORDEN, SIKKERHED OG SUNDHED

Artikel 25

Generelle principper

1. Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på afgørelser om afvisning af indrejse eller om udsendelse af en unionsborger eller et familiemedlem uanset nationalitet, der træffes af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Der kan ikke gives en økonomisk begrundelse for en sådan afgørelse.

2. Foranstaltninger truffet af hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed skal udelukkende begrundes med de berørtes personlige adfærd. En tidligere straffedom kan ikke alene uden videre begrunde anvendelsen af sådanne foranstaltninger.

Den personlige adfærd skal udgøre en umiddelbar og alvorlig trussel, der påvirker en grundlæggende samfundsinteresse.

Begrundelser, der ikke vedrører den individuelle sag, eller som har generel præventiv karakter, kan ikke anvendes.

Den personlige adfærd kan ikke betragtes som en tilstrækkelig alvorlig trussel, hvis den berørte medlemsstat ikke træffer strenge repressive foranstaltninger for den samme adfærd over for medlemsstatens egne statsborgere.

3. Udløbet af det identitetspapir, der har muliggjort indrejse i værtslandet, og udstedelse af bevis for registrering eller opholdstilladelse kan ikke begrunde en udsendelse.

4. Værtslandet kan, når det skønner det påkrævet, i forbindelse med udstedelse af bevis for registrering eller opholdstilladelse anmode om oplysninger om unionsborgeres eller familiemedlemmers eventuelle tidligere straffe fra hjemlandet og eventuelt fra andre medlemsstater. Sådanne forespørgsler må ikke antage en systematisk karakter. Den adspurgte medlemsstat skal besvare forespørgslen inden for en frist på to måneder.

5. Den stat, der har udstedt identitetsdokumentet, skal uden særlige formaliteter lade indehaveren af dette dokument indrejse på sit område, selv om det er udløbet, eller indehaverens statsborgerskab anfægtes.

Artikel 26

Beskyttelse mod udsendelse

1. Værtslandet skal, før der træffes afgørelse om udsendelse med begrundelse i den offentlige orden eller sikkerhed, bl.a. tage hensyn til varigheden af den pågældendes ophold, dennes alder, sundhedstilstand, familiemæssige og økonomiske situation, sociale og kulturelle integration i værtslandet og bånd til hjemlandet.

2. Værtslandet kan ikke træffe en udsendelsesafgørelse med begrundelse i den offentlige orden eller sikkerhed i forhold til en unionsborger eller dennes familiemedlemmer, uanset nationalitet, der har erhvervet en permanent opholdsret på medlemsstatens område, eller i forhold til et mindreårigt familiemedlem.

Artikel 27

Offentlig sundhed

1. De eneste sygdomme og former for invaliditet, der kan begrunde en afvisning af indrejse eller ophold på en medlemsstats område, er de sygdomme, der er undergivet karantænepligt ifølge WHO's internationale sundhedsregulativ nr. 2 af 25. maj 1951, samt andre smitsomme infektionssygdomme eller parasitære sygdomme i det omfang, der i værtslandet er truffet beskyttelsesforanstaltninger mod dem af hensyn til landets egne borgere. Medlemsstaterne kan indføre nye bestemmelser og en mere restriktiv praksis end det, der er gældende på direktivets ikrafttrædelsesdato.

2. Hvis der opstår sygdomme eller former for invaliditet, efter at de pågældende personer har ladet sig registrere hos bopælslandets myndigheder eller efter udstedelse af den første opholdstilladelse, kan dette ikke begrunde en afvisning af udstedelse af permanent opholdstilladelse eller en udsendelse af landet.

3. Medlemsstaterne kan, hvis det er begrundet, kræve, at indehavere af en opholdsret underkastes en gratis lægeundersøgelse for at fastslå, at de ikke lider af de sygdomme, der er nævnt i stk. 1. Sådanne lægeundersøgelser kan ikke gennemføres systematisk.

Artikel 28

Meddelelse af beslutninger

1. Afgørelser om afvisning af indrejse eller udsendelse skal meddeles de pågældende personer på en måde, der giver mulighed for at forstå beslutningens indhold og virkning.

2. De præcise og fuldstændige begrundelser vedrørende den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, der er grundlaget for en sådan afgørelse, skal meddeles den pågældende person skriftligt, med mindre der er tale om begrundelser, der angår statens sikkerhed.

3. I meddelelsen skal det angives, til hvilken retsmyndighed der kan indgives klage samt fristen herfor og eventuelt fristen for at forlade landet. Med mindre der er tale om behørigt begrundede hastetilfælde, skal denne frist være på mindst femten dage, hvis den pågældende person endnu ikke har ladet sig registrere hos myndighederne i bopælslandet eller endnu ikke har modtaget en opholdstilladelse, og én måned i andre tilfælde.

Artikel 29

Proceduremæssige garantier

1. Træffes der afgørelse om at afvise indrejse eller om udsendelse eller at afvise udstedelse af bevis for registrering, opholdstilladelse eller permanent opholdstilladelse med begrundelse i den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, har den pågældende adgang til administrativ og retlig prøvelse af afgørelsen i værtslandet.

2. Hvis sagen kan prøves administrativt, træffer forvaltningsmyndigheden, medmindre sagen er særlig hastende, først afgørelse efter i værtslandet at have indhentet udtalelse fra en myndighed, der skal være en anden end den myndighed, der træffer afgørelser efter stk. 1, og den pågældende person skal efter anmodning have mulighed for selv at fremlægge sit forsvaret, medmindre det af hensyn til statens sikkerhed ikke er

muligt, eller kunne lade sig bistå eller repræsentere ifølge de procedureregler, der følger af den nationale lovgivning.

3. Ved domstolsprøvelse, der ikke har opsættende virkning, skal domstolen have mulighed for ifølge proceduren om anvendelse af foreløbige forholdsregler at udsætte den påklagede afgørelses gennemførelse, indtil sagen er endelig afgjort.

4. Den domstol, som sagen indbringes for, skal sikre, at afgørelsen er lovligt truffet, og tage stilling til de forhold, der begrunder den påtænkte foranstaltning. Denne domstol sikrer ligeledes, at afgørelsen står i et rimeligt forhold til de krav, der følger af artikel 26.

5. Medlemsstaterne kan beslutte, at den pågældende person ikke må opholde sig i landet, indtil sagen skal behandles, men de kan ikke forbyde den pågældende person selv at give møde for den nationale domstol.

Artikel 30

Varigheden af et indrejseforbud

1. Medlemsstaterne kan ikke over for de personer, der er omfattet af dette direktiv, udstede et indrejseforbud for livstid.

2. Personer, der af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed bliver udsendt, kan indgive en ny ansøgning om adgang til området efter udløbet af en rimelig frist afhængig af omstændighederne, dog senest to år regnet fra den udsendelsesafgørelse, der er gyldigt truffet ifølge fællesskabsretten, og angive enhver konkret ændring af de forhold, der begrundede den første udsendelsesafgørelse.

Den pågældende medlemsstat skal behandle den nye ansøgning inden for en frist på tre måneder fra indgivelsen.

3. Personer, der er omfattet af bestemmelserne i stk. 2, kan ikke rejse ind i medlemsstaten, så længe den nye ansøgning behandles.

Artikel 31

Udsendelse som straf eller anden foranstaltning

1. Værtslandet kan kun træffe en udsendelsesafgørelse som en straf eller som anden foranstaltning ud over fængselsstraf, hvis betingelserne i artikel 25, 26, 27 og 30, stk. 1, overholdes.

2. Før en udsendelsesafgørelse gennemføres, skal den pågældende medlemsstat sikre, at faren for den offentlige orden og sikkerhed fortsat eksisterer, og den skal vurdere, om de forhold, der førte til den oprindelige udsendelsesafgørelse, har ændret sig.

KAPITEL VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 32

Offentliggørelse

Medlemsstaterne oplyser unionsborgerne og deres familiemedlemmer om deres rettigheder og forpligtelser på de områder, direktivet dækker.

Artikel 33

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af de nationale bestemmelser, der er vedtaget til gennemførelse af nærværende direktiv, og træffer enhver fornøden foranstaltning til at sikre deres iværksættelse. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning samt være de samme som de sanktioner, som medlemsstaterne anvender for deres egne statsborgere i tilfælde af mindre overtrædelser. Medlemsstaterne giver senest på den i artikel 37 anførte dato Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser, og enhver senere ændring meddeles omgående.

Artikel 34

Mere gunstige nationale bestemmelser

Bestemmelserne i dette direktiv berører ikke de love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne, der er mere gunstige for de personer, der omfattes af direktivet.

Artikel 35

Bortfald

1. Artikel 10 og 11 i forordning (EØF) nr. 1612/68 udgår med virkning fra den 1. juli 2003.
2. Direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF ophæves med virkning fra den 1. juli 2003.

Artikel 36

Rapport

Kommissionen forelægger senest den 1. juli 2006 Rådet og Europa-Parlamentet en rapport om anvendelsen af direktivet eventuelt ledsaget af forslag til ændringer. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen de oplysninger, der er nødvendige for udarbejdelsen af denne rapport.

Artikel 37

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør inden den 1. juli 2003 de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra den 1. juli 2003.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen de vigtigste nationale forskrifter, de udsteder på direktivets område.

Artikel 38

Ikrafttrædelse

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 39

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemstaterne.